

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om beskyttelse af unge på arbejdspladsen ⁽¹⁾

(92/C 313/19)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 1. april 1992 under henvisning til EØF-traktatens artikel 118 A at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for social-, familie-, uddannelses-, og kulturspørgsmål, som udpegede Jan Jacob van Dijk til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 10. september 1992.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 299. plenarforsamling af 23.-24. september 1992, mødet den 24. september 1992, med stort flertal, idet 28 stemte imod og 5 stemte hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Generelle bemærkninger

1.1. ØSU hilser dette forslag til Rådets direktiv velkommen med forbehold af nedenstående bemærkninger. Det stemmer i hovedtræk overens med principperne og bestemmelserne i EF-Pagten om Arbejdstagernes Grundlæggende Arbejdsmarkedsmæssige og Sociale Rettigheder (punkt 20 til 23) og med de synspunkter, ØSU har givet udtryk for i sine udtalelser om fundamentale arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder i EF og om tilrettelæggelse af arbejdstid ⁽²⁾.

1.2. Et samfunds behandling af spørgsmålet om børnearbejde og den nødvendige beskyttelse af unges sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen har længe været betragtet som en god målestok for, hvor stor en vægt det lægger på civiliserede standarder for velfærd og på menneskerettighederne. Det er helt på sin plads, og ikke for tidligt, at EF nu vil fastlægge grundlæggende EF-bestemmelser for dette område i fuld respekt for de nationale myndigheders rolle og særrettigheder.

1.3. Kommissionen har imidlertid ladet for mange muligheder for omgåelse af direktivet og for undtagelsesregler stå åbne i sit forsøg på at »skabe balance« mellem »det sæt minimumsforskrifter, der fastsættes« og den »nødvendige fleksibilitet«, som medlemsstaterne kræver for at kunne fortsætte med deres nationale praksis og nationale traditioner (jf. præambelens femte betragtning og artikel 3, stk. 3). ØSU gør Kommissionen opmærksom på, at ILO for dette område har fastlagt standarder, der i visse tilfælde er strengere. Det bør klart fremgå af forslaget, at de nationale myndigheder selv kan bestemme, hvorledes de vil gennemføre forslaget, og at der kan opretholdes eller indføres strengere nationale foranstaltninger. Det betyder dog ikke, at Kommissionen skal undlade at præcisere, hvilke resultater der ønskes opnået. Ej heller bør den stiltiende acceptere »traditionelle« former for børns og unges »uofficielle« arbejde, især ikke på baggrund af Rådets

direktiv 91/533/EØF om vilkårene for arbejdskontrakter, ansættelsesforhold ⁽³⁾, som også gælder for unges beskæftigelse.

1.4. På den anden side burde Kommissionen i sit forslag i højere grad fremhæve fordelene ved at udvikle de menneskelige ressourcer. Også ud fra en økonomisk betragtning er det fornuftigt at forbyde børnearbejde, at investere mere i uddannelse og oplæring af unge og at undlade at give dem arbejde, som ikke passer til deres alder, som de ikke er oplært til, og som kan skade deres helbred. De unge af i dag er den voksne generation i morgen. Får de unge en god uddannelse, vil den kommende generation bedre kunne leve op til de skiftende behov på et moderne europæisk arbejdsmarked.

1.5. Det er samtidig nødvendigt at pege på de sundhedsfarer og de ulykker, som de unge udsættes for på arbejdspladsen. ØSU konstaterer med stor bekymring, at unge kommer ud for dobbelt så mange ulykker som voksne det første år, de er i arbejde, og at der er en direkte sammenhæng mellem antallet af ulykker på arbejdspladsen og de unges lærings uddannelsesniveau ⁽⁴⁾. Antallet af uanmeldte ulykker og sygdomstilfælde blandt unge, der (tvungent) arbejder »sort« eller i den grå zone, som »sæsonarbejde« eller »traditionelt« arbejde udgør, er ligeledes alarmerende. Direktivforslaget bør følges op af en strengere kontrol fra Kommissionens side, mere vægtige data fra de nationale myndigheders side og skærpede regler på dette område.

1.6. ØSU går ud fra, at dette direktivs bestemmelser ikke er til hinder for gennemførelsen af bestemmelserne om undervisningspligt i de forskellige medlemslande.

⁽¹⁾ EFT nr. C 84 af 4. 4. 1992, s. 7.

⁽²⁾ EFT nr. C 126 af 26. 5. 1989 og EFT nr. C 60 af 8. 3. 1991.

⁽³⁾ EFT nr. L 288 af 18. 10. 1991.

⁽⁴⁾ Jf. begrundelsen, punkt 7, i dok. KOM(91) 543 endelig udg. — SYN 383.

2. Særlige bemærkninger

2.1. Retsgrundlag — artikel 118 A

2.1.1. Da direktivforslaget ubestrideligt handler om arbejdsmiljø og sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen, er retsgrundlaget korrekt.

2.1.2. I direktivforslagets anden betragtning henvises der til artikel 118 A, stk. 2, andet afsnit, om små og mellemstore virksomheder. Det ville være hensigtsmæssigt også at henvise til samme artikels stk. 3 for at understrege, at medlemsstaterne kan opretholde eller indføre »strengere beskyttelsesforanstaltninger« end de minimumsforskrifter, der er fremlagt i Kommissionens forslag til beskyttelse af unge på arbejdspladsen.

2.2. Niende »betragtning«

Kommissionen bør ikke blot henvise til EF's socialpagt og Europa-Parlamentets beslutning, men også til Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse om fundamentale arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder i EF, som specielt peger på spørgsmålet om børnearbejde⁽¹⁾, samt til ØSU's udtalelse om tilrettelæggelse af arbejdstid, som argumenterede for et forbud mod unges natarbejde i EF⁽²⁾.

2.3. Artikel 1

I artikel 1 slås det fast, at direktivet ikke finder anvendelse på arbejde, som udføres for familien. ØSU mener imidlertid, at denne undtagelse ikke gælder for bestemmelserne om sikkerhed og sundhed (artikel 5, 6 og 7). Disse direktivbestemmelser er gældende for lønnet arbejde, som udføres for familien.

2.4. Artikel 2

2.4.1. I artikel 2, litra a), bør Kommissionen referere til ovennævnte rådsdirektiv 91/533/EØF for en beskrivelse af begrebet »ansættelsesforhold«.

2.4.2. Definitionen af »lettere arbejde« i artikel 2, litra d), er utilstrækkelig — f.eks. i sammenhæng med artikel 3, stk. 2, litra c). Den bør formuleres klarere og strengere. Det ville være mere hensigtsmæssigt at tilføje et bilag med en udførlig, men ikke udtømmende, liste over arbejde, som ikke kan betragtes som lettere arbejde. Denne liste kan suppleres gennem domsafsigelser og gennem kollektive forhandlinger.

⁽¹⁾ EFT nr. C 126 af 26. 5. 1989, punkt III B, ottende led.

⁽²⁾ EFT nr. C 60 af 8. 3. 1991, punkt 1.13.

2.5. Artikel 3

2.5.1. ØSU bifalder hovedideen i artikel 3, stk. 2, om at forbyde børnearbejde. Fravigelser skal være undtagelsen, ikke reglen.

2.5.2. I artikel 3, stk. 2, litra b) nævnes uddannelsesforløb med alternerende arbejde og lærlinguddannelser. Der er behov for en mere grundig kontrol af, om sundheds- og sikkerhedsforskrifterne samt arbejdsvilkårene er tilpasset arbejdstagerens alder. Dette gælder især de mange tvivlsomme praktikantophold, der kræver få eller ingen faglige kvalifikationer, som nogle medlemsstater har indført for at »pynte på« de officielle ungdomsarbejdsledsstatistikker. ØSU understreger endnu en gang behovet for kvalificerede uddannelser på bedre og sikrere vilkår (f.eks. under fælles kontrol af arbejdsmarkedets parter og de kompetente myndigheder), således at de unge arbejdstagere er godt rustet til at opfylde de vekslende krav, et moderne europæisk arbejdsmarked stiller.

2.5.3. Bestemmelsen i artikel 3, stk. 2, litra c), om at børn må udføre »lettere arbejde« bør tages op til drøftelse på ny under hensyntagen til bemærkningerne i denne udtalelses punkt 2.4.2. Minimumsalderen i henhold til artikel 3, stk. 2, litra c, bør dog fastsættes til 14 år.

2.5.4. Artikel 3, stk. 3, bør slettes. Det kan gøres, fordi der i artikel 3, stk. 2, litra c) gives mulighed for, at børn udfører lettere arbejde. Som anbefalet i punkt 2.4.2 i dette forslag til udtalelse bør en liste over arbejde, der ikke kan betragtes som »lettere«, tilføjes dette direktiv som bilag.

2.6. Artikel 4

Hyppigheden og varigheden af børns deltagelse i de aktiviteter, der nævnes som undtagelse i artikel 4, bør præciseres. Endvidere bør der i alle sprogversioner af direktivforslaget anvendes et begreb, der svarer til det engelske »employment« (der altid indebærer lønnet arbejde).

2.7. Artikel 5

2.7.1. Til de erhvervsrisici, der nævnes i artikel 5, stk. 2, og som opregnes i en »ikke-udtømmende liste« i bilag I, hører efter sektionens mening også faren, der er forbundet med unges omgang med store pengebeløb.

2.7.2. ØSU mener, at unge skal orienteres grundigt om arbejdets eventuelle indvirkning på deres sundhed

og sikkerhed, inden de påbegynder arbejdet. Det er bedre at gøre det klart inden end at nøjes med at foretage en evaluering bagefter.

Det bør præciseres, hvorledes direktivet skal anvendes i følgende tilfælde:

- et allerede bestående job, som hidtil er blevet udført af en voksen, og nu skal udføres af en ung. Følgerne for den unges sundhed og sikkerhed skal undersøges, og det kan gøres på grundlag af indhøstede erfaringer,
- et allerede bestående job, som udføres af en ung. Her finder direktivets artikel 6 anvendelse,
- et nyt job, der skal udføres af en ung. Der skal foretages en forudgående undersøgelse af de eventuelle risici, det indebærer for unge.

2.8. Artikel 6

De undtagelser, der nævnes i artikel 6, stk. 2, bør præciseres nærmere. De kan efter ØSU's mening kun komme på tale i forbindelse med aftaler om arbejde, der alternerer med undervisning. Endvidere bør det præciseres, hvad der ligger i ordet »nødvendige«, for at betydningen for erhvervsuddannelsen kan retfærdiggøres. For så vidt der bliver tale om tilsyn og sagkyndig vejledning, slutter ØSU op om denne artikel, selvom det er opmærksom på de problemer, den kan give de små og mellemstore virksomheder.

For at imødegå enhver mulig virkning for de unges sundhed og udvikling bør den lægelige kontrol i henhold til artikel 6, stk. 3, være sikret for alle unge, som er i arbejde, og ikke blot for dem, der er udsat for risici.

2.9. Artikel 7

Denne artikel bør affattes således: »Uanset direktiv 80/1107/EØF og direktiv 91/322/EØF kan det ikke tillades, at unge udfører aktiviteter, hvor evalueringen har afsløret en eksponeringsrisiko i forbindelse med de i bilag II nævnte agenser og processer, som bringer deres sikkerhed eller fysiske og mentale sundhed i fare.«

Endvidere må man også være opmærksom på de unges moralske sundhed.

2.10. Artikel 8

2.10.1. Kommissionen gøres opmærksom på, at tre timers »lettere arbejde« plus de normale seks timer obligatorisk fuldtidsundervisning pr. dag giver en samlet arbejdstid på ni timer, dvs. en time mere end det foreslåede loft. Det er ØSU's opfattelse, at det under

ingen omstændigheder kan forventes af unge, at de efter en dag med fuldtidsskoleundervisning skal kunne udføre »lettere arbejde« i tre timer som beskrevet i artikel 8, stk. 1. Bestemmelsen om, at arbejdet ikke må »skade« deres skolearbejde og resultatet af undervisningen, er vag og utilstrækkelig (hvad sker der f.eks. med lektierne?). Denne artikel burde også gælde for unge, der følger en erhvervsuddannelse på uddannelsesinstitutioner. Den samlede tid, der anvendes til unges skoleundervisning og arbejde efter skoletid, må ikke overstige 8 timer om dagen og 40 timer om ugen.

2.10.2. Artikel 8, stk. 4, bør udgå.

2.10.3. Til artikel 8 bør føjes et yderligere afsnit, hvorefter det ikke er tilladt at lade børn arbejde om søndagen og kun er tilladt unge at arbejde om søndagen, hvis de er under opsyn og underlagt aftaler om obligatorisk undervisning.

2.11. Artikel 9

ØSU finder, at indfaldsvinklen i ILO-Konvention 79 og 90 er at foretrække fremfor det foreliggende forslag fra Kommissionen om unges natarbejde. Det foreslår derfor, at artikel 9, stk. 1, affattes således:

»Uanset bestemmelserne i artikel 4 må børn under 15 år (eller unge, som følger en obligatorisk dagundervisning på fuld tid eller obligatorisk erhvervsopklæring) ikke udføre arbejde i de 12 sammenhængende timer mellem kl. 20 og kl. 8. Unge fra 15 til 18 år må ikke arbejde i de 8 sammenhængende timer mellem kl. 22 og kl. 6.«

Undtagelser fra dette forbud mod unges natarbejde kan kun tillades på følgende betingelser:

1. i forbindelse med aftaler om obligatorisk undervisning,
2. under overvågning.

Der er dog stadig et absolut forbud mod unges arbejde mellem kl. 0 og kl. 4.

2.12. Artikel 10

I tråd med ILO-konventionerne bør hviletiden for børn under 15 år være på mindst 14 sammenhængende timer hvert døgn. 12 timers uafbrudt hvile for unge mellem 15 og 18 forekommer rimeligt.

2.13. Artikel 12

Der bør skelnes imellem en egentlig hvileperiode efter

en uafbrudt arbejdsperiode på fire en halv time og en pause eller et afbræk i selve arbejdsperioden.

2.14. Artikel 14

ØSU mener, at de sanktioner, der skal finde anvendelse ved overtrædelse af direktivets bestemmelser, bør defi-

neres nærmere, og at EF-kontrolprocedurer er påkrævet under hensyntagen til Traktatens artikel 169 og 170.

2.15. Artikel 15

Ved tilpasningen af bilag I og II bør der tages hensyn til ændringsforslagene i punkt 2.7 ovenfor (artikel 5).

Bryssel, den 24. september 1992.

Michael GEUENICH

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

BILAG

til Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse

Følgende ændringsforslag, som fik mindst en fjerdedel af de afgivne stemmer, blev forkastet under debatten:

Hele udtalelsen udgår og erstattes med følgende:

- »1. ØSU støtter fuldt ud Kommissionens forslag, som tilsigter at beskytte unge mennesker mod arbejds- og ansættelsesforhold, der kan skade deres helbred, sikkerhed og udvikling.
2. ØSU finder det yderst vigtigt, at anvendelsen af det foreslåede direktiv ikke går ud over de eksisterende former for uddannelse på arbejdspladsen og lærlingeuddannelse for unge mennesker, der er gået ud af skolen, og at de relativt kortvarige deltidsaktiviteter, som unge mennesker traditionelt udfører mod betaling i deres nabolag, ikke gøres ulovlige. Disse aktiviteter er så omfattende og så forskelligartede, at medlemsstaterne nødvendigvis må have mulighed for — i overensstemmelse med nærhedsprincippet — at gennemføre passende undtagelser fra direktivets operative bestemmelser.
3. Derfor glæder ØSU sig over, at direktivforslagets bestemmelser afspejler indholdet af præambelens 5. og 15. betragtning. Deri efterlyses en balance mellem minimumsbeskyttelsesbestemmelser og den nødvendige fleksibilitet i beskæftigelses- og arbejdsforholdene, og fravigelser fra de begrænsninger, der fastsættes i direktivet, erklæres for nødvendige; de må blot ikke stride mod de tilgrundliggende beskyttelsesmæssige principper.«

Afstemmingsresultat

For: 38, imod: 66, hverken for eller imod: 2.
